

Yukio Mishima

După
banchet

Traducere din japoneză și note de
STANCA CIONCA

HUMANITAS
fiction

Setsugo-an

Setsugo-an, „chilia zăpezilor“, era așezată pe un platou înalt în Ko-ishikawa, un cartier deluros din Tokyo. Rămăsese ferită de stricăciunile războiului. Neatinsă era vestita grădină de vreo zece ari, plantată în stilul lui Enshū Kobori¹, precum și „poarta păunului“ adusă dintr-un cunoscut templu din Kyoto; la fel și pridvorul și pavilionul de oaspeți ale vechiului templu din Nera, mutate în întregime și reconstruite întocmai; neatinsă rămăsese și sala cea mare, ridicată în vremuri mai noi.

După război, în timpul răsturnărilor iscate de noua lege a impozitelor, Setsugo-an trecuse de la vechiul proprietar, un industriaș pasionat de ceremonia ceaiului, în mâinile unei femei frumoase și energice. Astfel, „chilia“ devenise peste noapte un restaurant cu renume.

Noua proprietăreasă era Kazu Fukuzawa, o femeie frumoasă, voinică, cu un aer sănătos, aproape țărănesc, debordând de vitalitate. Kazu era genul de femeie în fața căreia oamenii complicați se rușinează de complexele lor, iar cei slabi de înger fie prind curaj, fie se pierd cu totul. Prin nu se știe ce providență a naturii, Kazu întrunea în firea ei o hotărâre bărbătească și o personalitate cu totul feminină.

---

¹ Enshū Kobori (1579-1647) a fost un maestru vestit în ceremonia ceaiului și în arta aranjării grădinilor.

Cu asemenea calități ar fi putut ajunge mai departe decât orice bărbat.

Kazu avea sufletul senin și un caracter fără compromisuri: o fire simplă și dreaptă. Încă din tinerețe îi plăcuse mai curând să iubească decât să fie iubită. În naivitatea ei firească se ascundea o oarecare doză de îndrăzneală. Iar răutățile și meschinăriile oamenilor nu reușiseră decât să-i întărească generozitatea și modestia.

De ani de zile, Kazu avea câțiva prieteni apropiați, care însă nu-i făceau curte. Printre ei se număra de o vreme și Genki Nagayama, un politician abil care trăgea din umbră sforile în Partidul Conservator. Față de femeia cu douăzeci de ani mai tânără decât el, Genki nutrea o afecțiune de frate mai mare.

— Este o femeie cum rar întâlnești, obișnuia el să spună. E în stare de fapte mari. Dacă ai pune-o să întoarcă țara cu fundu-n sus, nici asta nu i-ar întrece puterile. Ca bărbat, ar fi un aventurier de clasă, dar, fiindcă e femeie, trece doar drept vrednică – și-atât. Îi lipsește numai bărbatul de care să se îndrăgostească. Cu el ar fi în stare de orice.

Kazu se simțea flatată de părerea lui Genki, dar de față cu el se apăra:

— Nu ești dumneata bărbatul după care să iau eu foc. Cu toată siguranța și înfumurarea dumitale, pe mine nu mă duci de nas. Ce-i drept, te pricepi la oameni, dar în ce privește calitățile de cuceritor...

— Dar nici nu vreau să te cuceresc, se răsti bătrânul, malițios. Dacă aș încerca așa ceva, aș zice că s-a sfârșit cu mine.

De când restaurantul mergea strună, Kazu cheltuia mai mult pentru îngrijirea grădinii. În fața pavilionului de oaspeți, către miezăzi, se afla un iaz foarte potrivit pentru petreceri de noapte sub clar de lună. De jur împrejurul grădinii se înșirau copaci înalți și bătrâni, soiuri rare în Tokyo: pini,

castani, sâmbovină, tot unul și unul. Printre ramurile lor se întrezăreau petice de cer albastru. Nici un bloc din cele obișnuite în oraș nu urâțea peisajul. În vârful unui pin uriaș își făcuse de multă vreme cuib un uliu. Din când în când poposeau și alte feluri de păsări; mai ales toamna se lăsau în stoluri mari peste gazon, pigulind boabe roșii de nandină și scurmând după râme cu o gălăgie de nedescris.

În fiecare dimineață, Kazu făcea câte o plimbare prin grădină, dând indicații grădinarului, unele cu rost, altele fără. Sfatul cu grădinarul făcea parte din programul zilnic și contribuia la buna ei dispoziție. Iar grădinarul cel destoinic n-ar fi îndrăznit nicicând s-o contrazică.

Kazu se plimba prin grădină, gustând plăcerea de a fi singură și netulburată cu gândurile ei. Altminteri sporovăia toată ziua, cânta, era mereu în societate. Dar oricât ar fi fost de obișnuită cu oaspeții, conversațiile tot o oboseau. Pe când plimbarea de dimineață... Aici își dădea seama cât de împăcat îi era sufletul. Nici o pasiune nu mai avea să-i tulbure liniștea.

„Dragostea n-are să-mi mai încurce viața“, își spunea ea, sigură de sine, urmărind cu privirea razele care sfâșiau ceața subțire dintre ramuri și muiau într-o lumină crudă mușchiul de pe cărare. De ani de zile nu se mai gândise la dragoste, iar ultima ei iubire i se părea acum o amintire ștersă, palidă. Kazu era adânc convinsă că e invulnerabilă față de orice sentiment primejdios.

Plimbările acestea de dimineață îi întăreau încrederea în sine. Deși trecuse de cincizeci de ani, era încă o femeie atrăgătoare, cu tenul frumos și ochii plini de viață. Oricine ar fi văzut-o umblând astfel tăcută prin grădină și-ar fi putut imagina despre ea tot felul de povești. Dar în ceea ce o privea poveștile se terminaseră, cântecele amuțiseră de mult – ea însăși o știa cel mai bine. Firește, se simțea încă

plină de energie. Dar energia aceasta era bine ținută în frâu; n-avea să se mai reverse și nici s-o mai ia razna vreodată.

Grădina cea întinsă, casele, un cont la bancă, acțiunile și oaspeții ei influenți (politicieni și industriași de seamă) – toate acestea îi asigurau o bătrânețe lipsită de griji. Kazu își făcuse o situație și n-avea de ce să se mai sinchisească de răutățile sau de clevetirile oamenilor. Era acceptată în societate, respectată de toată lumea, își permitea plăceri mondene, găsisese un administrator capabil, iar în călătorii și la petreceri nu se zgârcea când era vorba de cheltuieli. Într-un cuvânt, își putea petrece restul vieții la adăpost de orice griji și lipsuri.

Tot gândindu-se astfel, Kazu se opri, se așeză pe banca de lângă poartă și-și plimbă privirile de la poteca acoperită de mușchi și scaldată în soare la păsările care zburăteau repezit de colo-colo.

Până la ea nu ajungea nici tumultul orașului, și nu se auzeau nici claxoanele mașinilor. Lumea întreagă părea un tablou încremenit. Kazu se minuna cum se putuseră stinge fără urmă pasiuni care fuseseră cândva atât de aprinse. Unde dispăruseră sentimentele care îi stăpâniseră odată toată ființa? Ideea că experiențele se acumulează în om, îl îmbogățesc și-l maturizează i se părea acum o minciună. Omul e doar o albie întunecoasă prin care poate trece orice sau ca o răscruce de drumuri peste care roțile își lasă urmele. Albia se năruie, caldarâmul drumului se tocește, cu toate că a fost și el cândva nou.

De mult nu i se mai întâmplase să iubească orbește. Viața era pentru ea senină și limpede, ca grădina în soarele de dimineață. Toate lucrurile aveau contururi precise, fără nici un echivoc. Chiar și sufletele oamenilor îi păreau străvezii. N-o mai surprindea nimic. Și-a trădat cineva prietenul din interes? Se-ntâmplă. S-a nenorocit careva din pricina unei

femei? Nimic neobișnuit în asta. Dar un lucru era hotărât: ea însăși era apărută pentru restul vieții de asemenea surprize.

Consultată în chestiuni de dragoste, Kazu știa să dea sfaturi înțelepte. Viața sufletească se împărțea pentru ea în câteva zeci de compartimente, pe care n-avea decât să le combine ca să rezolve până și cea mai întortocheată problemă. Viața nu putea avea complicații prea mari. Toate lucrurile se supuneau unui sistem de reguli, ca la jocul de *go*, iar ea, ca un jucător bun, avea pentru oricine câte un sfat potrivit. Iată de ce disprețuia în mod firesc tot ce era nou. Oricât de înaintați se credeau unii oameni, până la urmă se supuneau acelorași reguli vechi.

— Ei, tinerii din ziua de azi... ofta Kazu. Numai hainele-s noi pe ei, încolo nu se deosebesc cu nimic de cei de altădată. Își închipuie numai că tot ce e nou pentru ei trebuie să fie nou pentru toată lumea. Chiar și excentricitățile lor au existat întotdeauna, atât doar că ăștia de-acum se poartă mai bător la ochi și mai trăsniț, ca să-i ia lumea în seamă.

Vorbele acestea erau de fapt destul de superficiale și banale, dar în gura ei sunau convingător.

Cum ședea așa pe bancă, Kazu scoase o țigară din mână largă a chimonoului și începu să fumeze cu plăcere. Nu era pic de vânt, și fumul rămânea atârnat în aerul limpede, ca o mătase lucioasă și grea. Asemenea plăceri îi dădeau satisfacția că ducea o viață tihnită și independentă. Nu-și amintea să-i fi făcut vreodată rău țigara de dimineață, oricât ar fi băut în ajun. Avea o sănătate de fier.

Își desfășură în minte peisajul grădinii: vedea tot, ca-n palmă, chiar și ungherele pe care nu le putea cuprinde cu privirea de pe bancă: laurul cel mare din mijloc, cu verdele lui întunecat, cu frunza deasă și mărunță, groasă și sclipitoare; apoi vița sălbatică încolăcită pe copacii care creșteau pe colina din fundul grădinii; gazonul întins din fața pavilionului-bibliotecă, lanterna de iarnă, elegantă și simplă;

ostrovul din mijlocul iazului, cu pagoda lui veche de piatră și stufărișul de bambus. Toate, până la ultima tufă ori cea mai simplă floare, își aveau aici rostul lor – nimic nu creștea la întâmplare.

În timp ce-și fuma țigara, Kazu avu senzația că în grădina aceasta cu frumuseți alese îi zac ascunse toate amintirile. În același fel privea ea și grădina, și lumea, și viața. Nu numai atât: dispunea de ele.

Cuprins

Setsugo-an	5
Cercul foștilor ambasadori	11
Păreră doamnei Tamaki	19
Tovarăși în ceasuri de răgaz	25
Kazu filozofează despre dragoste	32
Înainte de excursie	39
Sărbătoarea izvoarelor la templul Nigatsudō	46
Căsătoria	57
Așa-zisa „viață nouă“	67
Oaspeți de seamă	76
Adevărata „viață nouă“	86
Cearța	104
O piedică în dragoste	113
Adevărata campanie electorală	120
Ziua alegerilor	140
Orhidee, portocale, dormitor	150
Mormântul din norii amurgului	159
După banchet	173
Înainte de banchet	190